

Posudek bakalářské práce

Jakub Adamus: Obraz doby: „Vlastenecký“ kněz Josef Plojhar, Praha 2014, 53 s.

Jakub Adamus si zvolil jako téma bakalářské práce nanejvýš zajímavou látku – život a působení „vlasteneckého kněze“ Josefa Plojhara. Konkrétně si autor uložil za cíl sepsat biografickou studii. Její obsah konkretizoval otázkou, kterou deklaroval v úvodu práce: kdy přestal být Plojhar knězem a přijal naplno politické poslání? Tedy, slovy autora, kdy se odklonil ze sféry sakrální do profánní?

Po formální stránce práce vesměs splňuje nároky, které osobně kladu na bakalářský i diplomový text. Má jasnou a logickou strukturu. Předem deklaruje téma výzkumu a klade si onu centrální otázku. Autor pracuje se sekundární literaturou i archivními prameny. Práci ovšem musím vytknout její jazykovou úroveň. Na mysli mám především občasně vyšínutí z větné vazby: *Myslím si, že jeho kněžské působení v Českých Budějovicích poškodil právě případ o jeho údajném poměru s paní Mayerovou a následná kritika německého nacionalismu, společně se snahou o vlastenecké jednání a odsuzování okupace ho předurčili k následné perzekuci a pozdějšímu uvěznění v koncentračních táborech* (s. 24 el. verze). Podobně: *Odpovědi na předložené memorandum vydané dne 7. února 1949 požadovalo ÚV KSČ ke splnění čtyř podmínek, mezi nimi také zrušení suspenze ministra Plojhara a ostatních kněží*[Vaško, 2004: s. 98–103] (s. 40 el. verze). Na některých místech si čtenář povšimne pravopisných chyb. Definitivní verzi práce by tedy jistě prospěla jazyková korektura. Takto text působí uspěchaným dojmem a autora staví do špatného světla.

Zůstanu-li ještě u formálních náležitostí, pak musím autorovi vytknout nevhodně užívané pojmy. Skutečně Plojhar kritizoval v době protektorátu německý *nacionalismus*. Nešlo spíše o *nacismus* (s. 24 el. verze)? V případě duchovními kritizovaných prostředků a metod *národního socialismu* bych raději volil výraz *nacionální socialismus* (s. 25 el. verze). A pokud chce autor na tomtéž místě textu psát o období protektorátu a aktivitách Gestapa, pak je nešťastné volit pro označení Protektorátu Čechy a Morava pojem *republika* (s. 25 el. verze). Většinou autorům závěrečných prací podobné nedostatky tolik nevytýkám, ale v případě předkládaného textu je míra takových „přešlapů“ přece jen hodna poznamenání.

Co se týká obsahu práce, i v jeho případě budu spíše kritičtější. Ano, kladně hodnotím ústřední otázku v úvodu práce. Předpokládám, že autor si je tedy vědom, že psaní biografických

studií by nemělo být pouhým sumírováním popisovaného života. Zůstává však otázkou, nakolik se pisateli skutečně podařilo v průběhu práce neustále zohledňovat zvolenou perspektivu. Vždyť když by tak činil, pak by se musel zamyslet nad rolí duchovního v popisovaných společensko-politických podmínkách. Co je ještě jeho duchovní činnost a co již aktivita politická? Nevstoupil Plojhar na politické pole už protektorátní kritikou německého nacismu a jeho aktivit? Stejně tak by měl autor více zohlednit diskuse v církevních kruzích o možnostech a limitech veřejného angažmá v době těsně po únoru 1948. A nejen v katolických kruzích. S ohledem na deklarované *Fragestellung* pak považuji některé pasáže práce za zbytečné, respektive nevidím jejich přímou souvislost s autorovým centrálním tázáním. Mám na mysli třeba některé části kapitoly o církevních poměrech v Republice československé.

V rámci autorova přístupu k Plojharovi a jeho osudům jsem coby čtenář čtenář může mít z textu dojem, jako by se věci kolem Plojhara tak nějak dály a on do určitých situací jaksi automaticky vstupoval. Místy je líčen pouze obecný kontext bez očividnějšího vztahu k hlavní postavě práce. Chybí mi však třeba i jen úvaha nad Plojharovými motivacemi a rozhodnutími, nad případnými strategiemi jeho jednání. Z práce mi není například jasné, co vedlo Plojhara k poválečnému angažmá na komunální úrovni. Proč se zapojil po návratu z koncentračního tábora do politického dění? Vysvětluje to sám Plojhar třeba v některém ze svých textů? S jakým odůvodněním byl například v době své nepřítomnosti zvolen místopředsedou národního výboru v Českých Budějovicích? Zapojoval se do diskusí o udělení milosti Josefu Tisovi? Byl Plojhar nějak publicisticky činný ve sledované době? Třeba i takové otázky by měly padnout v souvislosti s ústředním tázáním práce.

Bakalářská práce Jakuba Adamuse na mě působí spíše rozporuplným dojmem. Na jedné straně zajímavé téma a položená centrální otázka, místy i snaha o sofistikovanější přístup, třeba v případě popisu *reprezentace* Josefa Plojhara nebo když autor uvažuje o *legitimizačním rámci*. Na straně druhé ovšem místy kostrbaté vyjadřování a ne vždy přesvědčivé praktické uchopení oné ústřední otázky. Nemyslím si, že by autorova práce byla a priori špatná. Zasloužila by si ale ještě nějaký čas na úplnější zpracování tématu, aby působila přesvědčivějším a ucelenějším dojmem. I přes zmíněné výhrady ji doporučuji k úspěšné obhajobě. Navrhuji klasifikaci *dobře* s tím, že podle průběhu obhajoby a prezentace studenta je možno uvažovat o hodnocení *velmi dobře*.